

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ,
ФІНАНСІВ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ВИМІРИ

Батрин Петро

студент

Західноукраїнський національний університет

ІНЖИНІРИНГОВА АРХІТЕКТУРА СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Принциповим пріоритетом застосування інжинірингу в системі бухгалтерському обліку доцільно визнати можливість формування на його основі синергетичної системи обліково-аналітичного забезпечення управління здатної підвищити ефективність бізнесу. Обмеженість стандартів та неактуальність іншої нормативної бази бухгалтерського обліку все частіше не дозволяє в сучасних умовах динамічної економіки враховувати специфіку й особливості діяльності підприємства в кібер-інформаційному середовищі. Це зумовлює необхідність застосування інструментів бухгалтерського інжинірингу в обліковій політиці підприємства.

На практиці це передбачає побудову робочого плану рахунків, розроблення методів оцінювання унікальних, нетипових об'єктів обліку, проектування системи похідної звітності, адаптацію облікової архітектури під інформаційні потреби підприємства тощо [1].

Як стверджує проф. Бруханський Р. Ф., «генерування концепції бухгалтерського інжинірингу, пов'язаного з модернізацією облікових систем, відбулось внаслідок виникнення “вузьких місць” у традиційній обліковій методології. Базовою метою застосування бухгалтерського інжинірингу є розробка нової або модернізація існуючої обліково-інформаційної технології, яка повинна оптимізувати адекватність облікової системи зростаючим потребам користувачів [2, с. 60-61].

На думку проф. Жука В. застосування бухгалтерського інжинірингу розпочалось у 70-ті роки ХХ століття із застосуванням у ФРН автоматизованих нульових балансів. На сьогодні фахівці ідентифікують близько 100 видів інструментів бухгалтерського інжинірингу, що характеризуються використанням математики, специфічного програмного забезпечення, структурованих планів рахунків, різних видів балансів і т.д. [4, с. 52].

Поняття «інжинірингова архітектура» запропонував проф. Шумейко М. Вона включає систему інструментів бухгалтерського інжинірингу: похідні балансові звіти, субстанційні, хеджовані, інтегрованого ризику, моніторингові, соціальні, синергетичні, реорганізаційні, мережеві, ситуаційні, актуарні, субсидіарні, інвестиційні, фрактальні, ситуаційні, стратегічні, семантичні, венчурні, інноваційні тощо) [5, с. 74].

Основні характеристики обліку, що базується на концепції інжинірингу, виділив проф. Бруханський Р. Ф.: 1) неможливість функціонування без початкового оператора (бухгалтерського балансу); 2) використання нових розрізів для групування фактів господарського життя шляхом використання структурованих планів рахунків; 3) використання системи початкових та кінцевих бухгалтерських агрегатів (чистих активів та чистих пасивів), а також агрегованих господарських операцій для зменшення трудомісткості облікових процедур; 4) використання комп'ютерних технологій як організаційно-технологічної основи реалізації бухгалтерського інжинірингу на практиці; 5) застосування різних видів оцінок залежно від потреб користувачів інжинірингової звітності; 6) використання інжинірингових та гіпотетичних господарських операцій, що передбачає розширення предмета бухгалтерського обліку в просторі (зовнішнє середовище) та в часі (майбутнє); 7) формування похідних балансових звітів різних видів; 8) орієнтація на потреби стратегічного управління та під конкретні цілі і запити управлінського персоналу [3, с. 32].

В обліковій практиці набувають популярності інжинірингові записи. Сучасні науковці виділяють спектр варіантів здійснення інжинірингових записів: 1) трансформаційні облікові проведення (І. Богатая); 2) фрактальні бухгалтерські записи (Л. Лілеєва); 3) субстанційні записи (Ю. Ільштейн); 4) стратегічні балансові проведення (О. Щемелев); 5) записи за економічними ситуаціями (О. Русина); 6) імунізаційні балансові проведення (Л. Кузнецова); 7) імунізаційні бухгалтерські проведення (О. Щемелев); 8) хеджовані записи (Е. Архіпов); 9) проведення щодо відображення ризикових активів (Е. Архіпов); 10) стратегічні агреговані проведення за фракталами (Т. Графова); 11) відображення фактів господарського життя з врахуванням впливу факторів макро- і мікросередовища (Є. Євстаф'єва) та інші.

Кожен із представлених варіантів може бути використаний для одержання облікової інформації стратегічного характеру у вигляді відповідного похідного балансового звіту.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський інжиніринг. URL: <http://www.abk.lviv.ua/buhgalterskyj-inzhynirnyng/>.
2. Бруханський Руслан. Стратегічний облік : імплементація концепції бухгалтерського інжинірингу // Прикладна економіка – від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016

р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Р. Ф. Бруханський [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 60-63.

3. Бруханський Р. Ф. Аналіз підходів до побудови моделей бухгалтерського інжинірингу. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2014. № 3. С. 27-34.

4. Жук В. М. Бухгалтерський інжиніринг. Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: збірник тез та доп. І Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (21.02.2013 р. К.: ТОВ "Всеукраїнський інститут права і оцінки", 2013. С.51-54.

5. Шумейко М. В. Концепція інструментів бухгалтерського інжиніринга. Terra Economicus. 2012. Том. 10, № 1. С. 72-77.